

**Česká školní inspekce
Jihomoravský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIB-1324/17-B

Název	Střední škola KNIH, o.p.s.
Sídlo	Bzenecká 4226/23, Židenice, 628 00 Brno
E-mail	info@ssknih.cz
IČ	63493781
Identifikátor	600013511
Právní forma	Obecně prospěšná společnost
Zastupující	Ing. Renata Skýpalová
Zřizovatel	Gymnázium Globe, s.r.o., IČ: 25330365, Brno – Vinohrady, Bzenecká 23, PSČ 628 00
Místo inspekční činnosti	Bzenecká 4226/23, Brno
Termín inspekční činnosti	20. 11. – 6. 12. 2017

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného střední školou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním a vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, se zaměřením na neúspěšnost žáků ve společné části maturitní zkoušky.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Charakteristika

Střední škola KNIH, o.p.s. (dále „škola“) vykonává činnost střední školy. Vzdělávání poskytuje ve čtyřletém oboru vzdělání 66-43-M/01 Knihkupecké a nakladatelské činnosti, v denní a v dálkové formě vzdělávání. Celkový počet žáků vykázaný školou od poslední inspekční činnosti vzrostl (ze 100 žáků k 30. 9. 2011 na 143 žáků k 30. 9. 2017). Nejvyšší povolený počet žáků ve škole (180) byl naplněn ze 79,4 %.

V době inspekční činnosti se v denní formě vzdělávání připravovalo na budoucí povolání 66 žáků (23 v 1. ročníku, 15 ve 2. ročníku, 18 ve 3. ročníku a 10 ve 4. ročníku) a v dálkové formě vzdělávání 83 žáků (27 v 1. ročníku, 21 v 2. ročníku, 21 ve 3. ročníku a 14 ve 4. ročníku). Ke dni inspekční činnosti evidovala škola 13 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v denní formě vzdělávání, z nichž 2 žáci jsou vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu, a 2 v dálkové formě vzdělávání.

Podmínky pro uskutečňování školních vzdělávacích programů vydaných pro výše uvedený obor vzdělání (denní i dálkovou formu vzdělávání) škola zajišťuje ve spolupráci se zakladatelem, Gymnáziem Globe, s.r.o. (dále „gymnázium“), se kterým uzavřela Smlouvu o poskytování služby a spolupráci (dále „smlouva o spolupráci“).

Informace o škole jsou dostupné na webové stránce školy <http://www.ssknih.cz/>.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy (dále „ředitelka“), která vede školu od 1. 8. 2013, splňuje předpoklady pro výkon této funkce. Zpracovala koncepci rozvoje školy na čtyřleté období 2014 – 2017, v níž nastavila hlavní cíle rozvoje školy a aktivity směřující k jejímu naplnění. Cíle se škole dařilo postupně plnit (zejména v oblastech naplněnosti školy, posílení projektové výuky a spolupráce se sociálními partnery). Výsledky vzdělávání žáků, které jsou na velmi nízké úrovni, se koncepce zabývá pouze v obecné rovině (např. ve vztahu ke zvýšení uplatnitelnosti absolventů na trhu práce, zvýšení odbornosti školy, zefektivnění dálkové formy vzdělávání apod.).

Vedení školy provedlo vnitřní šetření výsledků maturitních zkoušek za školní roky 2013/2014 až 2015/2016 a konstatovalo zvýšenou neúspěšnost v dálkové formě vzdělávání v porovnání s denní formou vzdělávání v Českém jazyce a literatuře, horší výsledky v Anglickém jazyce v obou formách vzdělávání a horší výsledky v ústní části jednotlivých zkoušek. Neúspěšností žáků ve společné části maturitní zkoušky z Matematiky se škola nezabývala. V souvislosti s těmito zjištěními škola přijala od školního roku 2016/2017 konkrétní opatření, a to zejména v personální oblasti (obměna a posílení učitelů Českého jazyka a literatury v dálkové formě vzdělávání, využití rodilých mluvčích ve výuce Anglického jazyka), dále opatření spočívající v nabídce doučování žákům v předmětech společné části maturitní zkoušky, další vzdělávání hodnotitelů ústních zkoušek a posílení hospitační činnosti vedení školy. Na konci minulého školního roku vedení školy provedlo SWOT analýzu, která sice identifikovala silné a slabé stránky školy, příležitosti a rizika, avšak navazující opatření škola prokazatelně nepřijala. Příčinami vysoké neúspěšnosti žáků u maturitní zkoušky se vedení školy ve výše uvedených dokumentech nezabývalo. Opatření přijatá vedením školy ke zvýšení kvality výuky a zlepšení výsledků vzdělávání žáků v hodnoceném období nevedla.

Součástí obou školních řádů (pro denní a dálkovou formu vzdělávání) byla příloha, kterou škola stanovila poplatky za administrativní úkony a dále za náhradní zkoušku, opravnou profilovou maturitní zkoušku a rozdílovou zkoušku (dále „zkoušky“). Stanovení poplatků za zkoušky, na které má žák podle školského zákona právo, bylo v rozporu s příslušnými

právními předpisy. Ředitelka nepostupovala v souladu s příslušnými právními předpisy a ve školním roce 2017/2018 nedodržela termín pro stanovení témat pro zpracování školních zkušebních úloh k ústní zkoušce z cizích jazyků.

Kvalita vzdělávání byla ověřována a sledována vedením školy v rámci plánované hospitační činnosti, která byla realizována poměrně rovnoměrně ve všech třídách (denní i dálkové formy vzdělávání) a ve všech předmětech společné části maturitní zkoušky. Pozornost byla věnována i odborným předmětům. Hospitační záznamy obsahovaly zpětnou vazbu pro učitele zejména z oblasti organizace výuky a čistoty v učebnách. Konkrétní doporučení pro zvyšování kvality výuky v zájmu zlepšování výsledků vzdělávání žáků většinou písemně neuváděly. Ředitelka pověřila výchovnou poradkyni kontrolní činností vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Tuto činnost vykonává učitelka gymnázia s částečným úvazkem, která nastoupila od tohoto školního roku. Vzhledem k tomu, že je přítomna na pracovišti pouze 2 dny v týdnu, kdy by měla být k dispozici žákům, jejich zákonným zástupcům a ostatním pedagogům, není možné z časových důvodů tento úkol reálně plnit. Průkazné záznamy z kontrolní činnosti výchovné poradkyně vedení školy nedoložilo. Rovněž na jednáních pedagogické rady, jak vyplynulo ze zápisů, nebyly výstupy z kontrolní činnosti výchovné poradkyně projednávány. Takto formálně nastavená kontrolní činnost výchovné poradkyně nevedla ke zvýšení kvality vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

V době inspekční činnosti vykonávala přímou pedagogickou činnost ředitelka, zástupce ředitelky a 2 učitelé v pracovním poměru a dále 10 učitelů na základě dohod o provedení práce v denní formě vzdělávání a 6 učitelů v dálkové formě vzdělávání (dále „externí zaměstnanci“, „externí učitelé“). Jedna učitelka nebyla zaměstnancem školy, přesto vykonávala v době inspekční činnosti přímou pedagogickou činnost (výuka předmětu tělesná výchova v rozsahu 6 hodin za týden) na základě smlouvy o spolupráci s gymnáziem.

Ředitelce se podařilo ve skupině zaměstnanců v pracovním poměru stabilizovat pedagogický sbor. Nastavením podmínek ve smlouvě o spolupráci s gymnáziem měla ředitelka omezené možnosti při zajišťování odborné a pedagogické úrovně vzdělávání ve škole (gymnázium mimo jiné doporučuje škole pedagogy – osoby, s nimiž může být uzavřena pracovní smlouva nebo dohoda o pracích konaných mimo pracovní poměr). Ve skupině externích zaměstnanců přetrvává zvýšená míra fluktuace, což má negativní vliv na průběh vzdělávání. Všichni učitelé (včetně externích) sice splňovali předpoklad odborné kvalifikace, avšak výuka některých odborných předmětů nebyla zajištěna plně aprobovaným učitelem. Tato skutečnost měla rovněž negativní vliv na průběh vzdělávání v předmětech, v nichž byli společně vzděláváni žáci různých ročníků a různých odborných předmětů.

Další rozvoj pedagogických pracovníků je ředitelkou cíleně ovlivňován a nastaven pouze ve vztahu k zaměstnancům v pracovním poměru, a to mimo jiné i prostřednictvím jejich plánů osobního rozvoje. Další vzdělávání pedagogických pracovníků bylo realizováno především k rozšíření odborné kvalifikace učitelů (výuka předmětu Matematika a odborných předmětů), dále pro potřeby odborného zajištění průběhu společné části maturitní zkoušky (školení zadavatelů). Vedení školy a zaměstnanci v pracovním poměru byli v účasti na vzdělávacích akcích výrazně aktivnější, ostatní externí učitelé se seminářů a školení účastnili méně často. Rovněž v plánech dalšího vzdělávání je pro tyto učitele další vzdělávání nastaveno pouze formou samostudia. Personální zabezpečení výchovně-vzdělávacího procesu, včetně činnosti školního poradenského pracoviště (zřízeno v roce 2016 ve složení výchovná poradkyně a školní metodička prevence), převážně externími zaměstnanci klade zvýšené nároky na procesy řízení školy, což mělo negativní dopad na průběh a výsledky vzdělávání žáků.

Jednání pedagogické rady probíhala společně pro školu a gymnázium, zápisy z těchto jednání byly až na výjimky pořizovány společně. Při jednáních pedagogické rady škola evidovala a sumarizovala průběžné výsledky vzdělávání žáků, absenci žáků a rovněž jejich výsledky u maturitní zkoušky. Problematika hledání příčin školního neúspěchu a účinných opatření ke zkvalitnění vzdělávání žáků a ke snížení jejich neúspěšnosti nebyla, dle školou předložených zápisů, na jednáních pedagogické rady řešena. Rovněž předmětové komise se těmito otázkami efektivně nezabývaly. Předmětová komise humanitních předmětů a cizích jazyků sice naplánovala dílčí opatření ke zvýšení úspěšnosti (např. příprava „malé maturity“, zintenzivnění přípravy žáků na maturitní zkoušku, realizace častějších konzultací pro žáky), k realizaci těchto opatření však nedošlo z důvodu změny vyučujících. Ve své činnosti se předmětové komise soustředily především na plánování a organizaci výuky a jiných akcí školy, plnění školních vzdělávacích programů a vzájemnou výměnu zkušeností formou hospitací vedoucích předmětových komisí a vzájemných hospitací učitelů. Vzájemná spolupráce pedagogických pracovníků (mimo jiné zejména v oblasti vyhodnocování průběžných a závěrečných výsledků vzdělávání žáků a přijetí opatření k jejich zlepšení) nebyla v těchto podmínkách (úzká spolupráce s gymnáziem, vysoká fluktuace zaměstnanců) ředitelkou systematicky nastavena a realizována a nevedla ke zvýšení kvality vzdělávání a zlepšení výsledků vzdělávání žáků.

Organizaci vzdělávání má škola srozumitelně nastavenou ve školních řádech samostatně zpracovaných pro jednotlivé realizované formy vzdělávání. Komunikace, popřípadě zprostředkování obsahu vzdělávání, probíhá převážně za pomoci elektronického informačního systému školy. Tento systém sdílený pedagogy, žáky i zákonnými zástupci umožňuje snadný přístup k organizačním informacím, výsledkům vzdělávání žáků, výukovým materiálům, zadávaným úkolům apod. Využívání elektronické třídní knihy však nebylo efektivně nastaveno. Učitelé zapisovali informace o absenci a pozdních příchodech žáků do vlastních papírových záznamů a ty až dodatečně přepisovali do elektronické třídní knihy. Záznamy tedy nebyly prováděny bezprostředně v průběhu vyučovací hodiny, ale dodatečně, čímž docházelo např. k nejasnostem kolem počtu přítomných žáků. Rovněž systém zpracování smluv o podmínkách, obsahu a rozsahu praktického vyučování a evidenci žáků na pracovištích smluvních partnerů nebyl jednoznačně nastaven. Některé smlouvy neobsahovaly všechny náležitosti podle příslušného právního předpisu.

Bezpečnosti a ochraně zdraví žáků při vzdělávání věnuje škola odpovídající pozornost. Pro potřeby stravování mají žáci k dispozici nápojový automat a dále využívají služeb soukromého stravovacího zařízení umístěného v přízemí budovy školy.

Hlavními finančními zdroji školy jsou úplata za vzdělávání a dotace ze státního rozpočtu. Úplata za vzdělávání je stanovena v tomto školním roce pro obě formy vzdělávání ve výši 17 800 Kč za rok. Mírný a trvalý vzestup počtu žáků v posledních třech letech vytváří příznivé podmínky pro zvyšování výnosů školy a zajištění finanční stability školy.

K materiálnímu zabezpečení vzdělávání škola využívá učebny a další zázemí zřizovatele (podmínky upraveny ve smlouvě o spolupráci). V této oblasti došlo od minulé inspekční činnosti ke zhoršení, počet kmenových a odborných učeben klesl. Vedení školy ani školní poradenské pracoviště nemá odpovídající samostatné prostory pro svoji činnost.

Přijímací řízení na školní roky 2015/2016 a 2016/2017 (denní a dálková forma vzdělávání) se konalo bez přijímacích zkoušek. Nastavení kritérií (nízký počet bodů jako hranice pro přijetí žáků) umožnilo přijmout téměř všechny přihlášené uchazeče (v období dvou let nebyla přijata pouze 1 uchazečka z důvodu nesplnění kritérií). Přesto, že škola vyhlásila vysoký počet kol přijímacího řízení (10 – 13), počet přijatých žáků byl proti předpokládanému počtu přijímaných a nastavené kapacitě školy poměrně nízký. Ve školním

roce 2015/2016 bylo přijato 25 žáků do denní formy vzdělávání a 35 žáků do dálkové formy vzdělávání. V roce 2016/2017 bylo přijato do denní formy vzdělávání 22 žáků, do dálkové formy vzdělávání 41 žáků. Někteří žáci byli v rámci přijímacího řízení přijati do vyššího ročníku. První kolo přijímacího řízení na školní rok 2017/2018 proběhlo ve formě centrálně zadávaných jednotných testů z českého jazyka a matematiky. V dalších kolech se přijímací zkoušky již nekonaly. Škola přijala v devíti kolech přijímacího řízení do denní formy vzdělávání 32 žáků z 33 přihlášených, do dálkové formy vzdělávání celkem 24 žáků z 26 přihlášených uchazečů. Výsledky vzdělávání žáků jak v jeho průběhu, tak u maturitní zkoušky byly negativně ovlivněny nízkými studijními předpoklady přijímaných uchazečů o maturitní obor vzdělání, které nebyly v rámci přijímacího řízení dostatečně ověřovány.

Mezi nejvýznamnější partnery v oblasti vzájemné výměny zkušeností a spolupráce patří zřizovatel školy. Zejména školní poradenské pracoviště při své činnosti využívá spolupráci s pedagogicko-psychologickými poradnami a s jinými organizacemi (např. Bílý kruh bezpečí, Fond ohrožených dětí, K-centrum, Drop-in, Podané ruce, Nízkoprahový klub Lišák aj.). Úzká součinnost a spolupráce s konkrétními zaměstnavateli je prospěšná zejména při zabezpečení odborné praxe žáků, spolupráce s partnerskými divadly a kiny při realizaci žákovských projektů.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Hodnocení průběhu vzdělávání bylo v denní formě vzdělávání zaměřeno především na výuku předmětů společné části maturitní zkoušky (Český jazyk a literatura, Anglický jazyk a Matematika), dále na společenskovědní předměty, přírodovědné předměty a odborné předměty.

Většina hospitovaných hodin vyučovacích předmětů Český jazyk a literatura a Seminář z českého jazyka a literatury byla postavena na frontálním vedení s dominantní rolí učitele a na metodě výkladu s občasným využitím řízeného rozhovoru s důrazem na teoretické informace faktografického charakteru. Vyučující sice využívali didaktickou techniku, ale pouze k prezentaci učiva. V takto vedené výuce měli žáci jen málo příležitostí k aktivnímu zapojení a k rozvoji čtenářské gramotnosti a kritického myšlení. Ve všech zhlédnutých hodinách měli žáci k dispozici učebnice, ale pracovali s nimi jen ojedinele. V každé hodině byla zařazena práce s textem, který měli vyučující připraven formou pracovních listů. Tato aktivita byla však často zařazena až v závěru výuky a na její důkladné procvičení nebyl dostatečný prostor. Výjimkou byla zhlédnutá vyučovací hodina Českého jazyka a literatury v maturitním ročníku, která byla zaměřena na slohovou přípravu žáků k maturitě, konkrétně na zpracování slohového útvaru a procvičování komunikačních dovedností. Žáci pracovali s připravenými texty, během celé hodiny se všichni aktivně zapojovali. Stanovený čas byl efektivně využit, výuka byla pro žáky přínosná.

Ve výuce Anglického jazyka byla u žáků cíleně rozvíjena jazyková gramotnost s důrazem na rozvoj jejich komunikativních dovedností a osvojení si mluvnických kategorií. Vyučující seznamovali žáky s obsahem vyučovací hodiny a průběžně je motivovali k jednotlivým činnostem, nároky na ně měli přiměřené. Vyučování vedli v cizím jazyce, pozornost věnovali správné výslovnosti a používání jazyka v mluveném projevu. Frontální způsob výuky vhodně podpořili samostatnou prací žáků nebo prací ve dvojicích. V menší míře diferencovali učivo vzhledem k možnostem a schopnostem žáků. Žáci se učili správně používat slovní zásobu, reagovat v zadaných situacích, pracovali s textem. V některých hodinách samostatně prezentovali své práce na vybraná témata a vedli k nim diskuzi se svými spolužáky. Na otázky správně reagovali, dokázali anglicky vyjádřit svůj názor. Učitelé je vedli k propojování obsahu učiva s reálnými situacemi života. Výuku podpořili

vhodně zvolenými názornými pomůckami, pracovními listy a didaktickou technikou. V hodinách, kde byli přítomni i žáci gymnázia, vyučující výuku správně diferencoval. Znalosti a řečové dovednosti žáků byly na různé úrovni, někteří z nich dosahovali velmi dobré úrovně.

Průběh vzdělávání v Matematice byl sledován ve všech ročnících. V 1. a 2. ročníku byla výuka spojená s žáky gymnázia (stejný ročník vzdělávání). V 1. ročníku se na průběhu výuky negativně projevila poměrně početná skupina vzdělávaných žáků (ve skupině vzděláváno celkem 32 žáků). Počet žáků ve skupině byl sice v souladu s výjimkou zřizovatele, ale nevytvářel vhodné podmínky pro vzdělávání žáků podle dvou různých školních vzdělávacích programů s různě nastavenými počty vyučovacích hodin za týden (ve škole 3 hodiny za týden, na gymnáziu 4 hodiny za týden). Nekázeň ve třídě narušovala frontálním způsobem vedenou výuku, při které hlavní aktivita byla na straně učitele. Žáci byli zapojováni minimálně, mnozí o výuku nejevili zájem. Samostatná práce s učebnicí zaměřená na procvičování probraného učiva sice byla v malém rozsahu zařazena, ale její efekt snižovala nedostatečná zpětná vazba žákům a kontrola pochopení učiva ze strany učitele. Ve 2. ročníku (skupina žáků školy a gymnázia v celkovém počtu 19 žáků) byla cílem hodiny oprava čtvrtletní písemné práce. Komunikace učitele s žáky byla většinou zaměřena pouze na žáka řešícího danou úlohu u tabule, ostatním žákům v lavicích zpětná vazba ani podpora nebyla průběžně poskytována. I když šlo o příklady žákům známé z předchozí vyučovací hodiny, řešení jim činilo velké problémy. V hodině nebyla vhodně využita práce s chybou, žáci řešení pouze prováděli na tabuli či do sešitu, nebyli vedeni k slovnímu zdůvodnění a vysvětlení postupu řešení. Diferenciace výuky pro žáky dvou různých oborů vzdělání nebyla v těchto hodinách zaznamenána. Ve 3. a 4. ročníku probíhala výuka Matematiky ve spojené skupině. Rovněž zde převažovala frontálním způsobem vedená výuka, na dotazy směřující k žákům reagovali pouze někteří. V části hodiny byla zařazena práce žáků u tabule. I když se jednalo o žáky vyšších ročníků, příklady dokázali vyřešit pouze s výraznou podporou učitelky. Žáci řešili stejné typy příkladů, ani zde neprobíhala žádná diferenciace učiva podle ročníků, i přesto, že ji stanoví učební osnovy příslušných školních vzdělávacích programů. Metody a formy výuky nevedly u žáků k dostatečnému rozvoji logického myšlení a matematické gramotnosti.

V hospitovaných hodinách společenskovedních předmětů (Dějepis, Seminář ze společenských věd, Základy společenských věd) vyučující seznamovali žáky s cílem hodiny, kterého měli dosáhnout. Využívali především frontální způsob výuky, v některých hodinách vhodně doplněný samostatnou prací žáků, kdy byli žáci vedeni k případnému vyvozování a osvojování si nových znalostí ve spojitosti s již získanými vědomostmi z jiných vzdělávacích oblastí. Učitelé žáky pozitivně motivovali, používali zejména řízený rozhovor, zařazovali problémové otázky a učení v souvislostech. Zřídka se žáci učili adekvátně vyjadřovat k dané problematice a k formulaci svých názorů, vyhledávali informace, pracovali s pracovním textem, rozvíjeli své občanské kompetence. Výuku někteří pedagogové cíleně podpořili pracovními listy a využitím didaktické techniky. Méně efektivní se jevila výuka, která byla založena pouze na metodě výkladu, žáci si písemně zaznamenávali poznámky k učivu.

Výuka předmětu Základy přírodních věd byla sledována ve skupině tvořené žáky 1. ročníku školy a odpovídajícího ročníku gymnázia. Z průběhu hodiny bylo zřejmé, že vytvoření této skupiny není z hlediska rozvíjení očekávaných kompetencí žáků 1. ročníku efektivní. Prezentované učivo svou náročností neodpovídalo variantě fyzikálního vzdělávání (varianta „C“ – nižší nároky na fyzikální vzdělávání) dané příslušným rámcovým vzdělávacím programem a rozpracované ve stejné podobě i do školního vzdělávacího programu. Vzhledem k tomu, že v hodině převládá výklad s občasným zařazením řízeného rozhovoru,

do kterého se však zapojovali spíše žáci gymnázia, většina žáků školy byla pasivní. Dominantním byl učitel. Ve výuce nebyly využity aktivizační metody a podpora rozvoje komunikačních dovedností žáků byla minimální. Žáci neměli příležitost zaujímat stanovisko k získaným informacím a diskutovat o dalších souvislostech.

V hodině Zeměpisu (skupina žáků tvořená 2. ročníkem školy a odpovídajícím ročníkem gymnázia) nemělo spojení žáků negativní dopad na průběh vzdělávání. Očekávané výstupy u tohoto předmětu jsou rámcově shodné u obou oborů. Pozitivem výuky bylo efektivní střídání aktivit v průběhu hodiny a účelné využití didaktické techniky a pomůcek. I když byla vyučující dynamickým činitelem v hodině, zapojovali se téměř všichni žáci do diskuze, a to i díky vhodně zvoleným metodám.

Základní charakteristikou hospitovaných odborných předmětů a Informatiky byla, až na výjimky, malá podpora rozvoje komunikačních dovedností žáků. Často byli dominantními činiteli v hodině učitelé a žáci byli v roli pasivního příjemce informací. Připravené textové materiály podporovaly u žáků rozvoj čtenářské gramotnosti. Didaktickou techniku využívali jak učitelé, tak žáci. Názorné pomůcky byly účelně zvoleny a podporovaly rozvoj odborných kompetencí. Negativem ve výuce byla chybějící diferenciaci v zadávání úkolů podle ročníků (při výuce skupin tvořených dvěma ročníky). V některých odborných předmětech probíhala aktivní komunikace žáků při práci ve dvojicích či skupinách, což zvyšovalo kvalitu vzdělávání. Žáci aktivně pracovali s připravenými materiály a v závěru vyhodnocovali svá zjištění.

V závěru většiny sledovaných vyučovacích hodin pedagogičtí pracovníci nevytvořili náležitý prostor pro závěrečné shrnutí učiva, ověření míry naplnění stanoveného cíle ani pro motivaci žáků v podobě zhodnocení jejich pokroku. Vyučující využívali převážně motivačního hodnocení, k sebehodnocení nebo vzájemnému hodnocení žáky cíleně nevedli. Ve většině sledovaných hodin byli přítomni žáci se speciálními vzdělávacími potřebami. Učitelé byli většinou o těchto žácích informováni, avšak zohledňování jejich vzdělávacích potřeb, např. formou individuálního přístupu a diferenciaci učiva, nebyla ve výuce zaznamenána.

Skupiny žáků školy a gymnázia byly vytvořeny pro výuku celkem 67 vyučovacích hodin (tj. 52 % všech vyučovacích hodin dle aktuálně platného rozvrhu hodin). V takto vytvořených skupinách probíhala zejména výuka předmětů z oblastí jazykového, společenskovedního, přírodovědného, matematického (1. a 2. ročník) a estetického vzdělávání. V těchto předmětech nebyly vytvořeny vždy optimální podmínky pro vzdělávání podle dvou různých školních vzdělávacích programů s různě nastaveným učivem a výsledky vzdělávání.

V dálkové formě vzdělávání probíhá výuka jeden den v týdnu (sobota) v rozsahu 8 vyučovacích hodin (konzultací, organizovaných většinou ve formě vícehodinových bloků výuky jednotlivých předmětů). V rámci inspekční činnosti byl sledován průběh konzultací v 1. ročníku (předměty Matematika a Zeměpis), ve 3. ročníku (předměty Účetnictví a Cvičení z účetnictví) a ve 4. ročníku (předmět Seminář k maturitní práci). Ve 2. ročníku hospitace neproběhly, neboť konzultace byly z organizačních důvodů zrušeny. Výuka v 1. ročníku neměla charakter konzultací, jednalo se spíše o výkladové hodiny vedené učitelem formou přednášky. Učitel tuto zvolenou metodu zdůvodnil tím, že se jednalo o úvod do předmětů. V Matematice řešení příkladů na tabuli prováděl učitel, žáky nezapojoval. V Zeměpise učitel vhodně využil prezentaci učiva dataprojektorem a probírané učivo rovněž doplnil krátkým výukovým filmem. V odborných předmětech sledovaných v dalších ročnících bylo učivo s žáky konzultováno a bylo patrné, že učitelé vychází ze znalostí žáků osvojených v předchozích vyučovacích hodinách či samostudiem, využívali

při výkladu jejich dosavadní pracovní zkušenosti. Velmi výrazně se v těchto hodinách projevovaly mezipředmětové vztahy a cílené propojení s praxí. Učitelé průběžně ověřovali pochopení učiva a poskytovali alespoň některým žákům důležitou zpětnou vazbu formativním hodnocením. Metody a formy výuky zařazené v odborných předmětech dálkové formy vzdělávání byly celkově pestřejší a účinnější pro zvládnutí nároků maturitního oboru vzdělání. Nevhodně byla zvolena učebna pro žáky 3. ročníku (odborná učebna informatiky), kdy většina žáků seděla zády k tabuli a měla tak ztížené pracovní podmínky při samostatné práci s pracovním listem a při kontaktu s vyučujícím.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků jsou velmi podrobně rozpracována ve školních řádech pro denní a dálkovou formu vzdělávání.

Škola ke zjišťování a monitorování výsledků využívá písemné a ústní zkoušení, písemné práce žáků, domácí úkoly, zvládnutí praktických činností apod. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků v dálkové formě probíhá jednak průběžně v rámci konzultací (zejména v cizích jazycích) a dále na základě hodnocení zkoušek z jednotlivých předmětů probíhajících na konci příslušného pololetí. Nedostatkem je, že v předmětech společné části maturitní zkoušky vyučující evidují a sumarizují výsledky vzdělávání žáků bez podrobné analýzy a bez vytvoření zpětné vazby žákům. Rovněž nejsou přijímána následná opatření za účelem zkvalitnění výuky a zlepšení žákovských výsledků.

Kromě průběžného hodnocení žáků škola podle aktuální potřeby zařazuje tzv. souborné zkoušky (v závěru 3. a 4. ročníku), které ověřují dosaženou úroveň znalostí a dovedností žáků v předmětech společné i profilové části maturitní zkoušky. Tyto práce byly hodnoceny známkou s vyšší mírou hodnoty než ostatní průběžné známky, což mělo výrazný vliv na celkové hodnocení žáků ve 2. pololetí 3. a 4. ročníku.

U žáků dálkového studia je klasifikace z této zkoušky určující pro postup do dalšího ročníku nebo pro splnění podmínek k uzavření ročníku a konání maturitní zkoušky. Výsledky této zkoušky však škola podrobně neanalyzuje za účelem přijetí opatření ke zvýšení úspěšnosti žáků v průběhu vzdělávání a při jeho ukončování.

Vedle vlastního zjišťování a hodnocení výsledků vzdělávání žáků škola ve sledovaném období využívala také externí hodnocení zaměřené na zjišťování výsledků souvisejících s maturitní zkouškou - komerční testy zaměřené na zjištění relativního posunu znalostí a dovedností žáků (přidané hodnoty v průběhu vzdělávání žáků ve škole). Škola výsledky tohoto testování evidovala, ale nevyužila je pro důkladnou analýzu kvality vzdělávání a dále s nimi nepochodovala.

V rámci inspekční činnosti byly sledovány a porovnávány výsledky ve společné části maturitní zkoušky v jarním a v podzimním zkušebním období (řádný termín) v letech 2014/2015 až 2016/2017. Sledována byla tzv. hrubá neúspěšnost žáků, která vypovídá o tom, jak velká část žáků z celkového počtu žáků přihlášených k maturitní zkoušce nebyla úspěšná (poměr žáků neúspěšných u maturitní zkoušky nebo zkoušku nekonajících k žákům přihlášeným k maturitní zkoušce).

V denní formě vzdělávání oboru Knihkupecké a nakladatelské činnosti byla hrubá neúspěšnost ve školním roce 2014/2015 33,3 % (z 12 přihlášených konalo maturitní zkoušku 9 žáků, z nichž 8 prospělo, 1 neprospěl), 42,8 % ve školním roce 2015/2016 (ze 7 přihlášených konalo maturitní zkoušku 5 žáků, z nichž 4 prospěli, 1 neprospěl)

a ve školním roce 2016/2017 40 % (z 10 přihlášených konalo maturitní zkoušku 7, prospělo 6, 1 neprospěl).

V dálkové formě vzdělávání oboru Knihkupecké a nakladatelské činnosti byla hrubá neúspěšnost vyšší. Ve školním roce 2014/2015 dosáhla výše 62,5 % (z 16 přihlášených žáků 8 žáků maturitní zkoušku konalo, 6 prospělo, 2 neprospěli), ve školním roce 2015/2016 se zvýšila na 70 % (z 10 přihlášených maturovalo 6 žáků, z toho 3 žáci prospěli a 3 žáci neprospěli) a ve školním roce 2016/2017 poklesla na 45,5 % (všech 11 přihlášených žáků maturitní zkoušku konalo, prospělo 6, neprospělo 5 žáků).

Z meziročního porovnání výsledků dílčích zkoušek jednotlivých zkušebních předmětů společné části maturitní zkoušky vyplynulo, že žáci denní i dálkové formy vzdělávání byli v letech 2015/2016 a 2016/2017 neúspěšní převážně v anglickém jazyce. Ze zkušebního předmětu matematika konali žáci v hodnocených letech maturitní zkoušku pouze ojedinele. Někteří žáci neprospěli u maturitní zkoušky z toho důvodu, že se k ní bez omluvy nedostavili (ve školním roce 2016/2017 3 žáci z 18 žáků, kteří maturitní zkoušku konali). Horších výsledků dosahovali žáci i v profilové části maturitní zkoušky, ve které byli výrazně neúspěšnější, než byl průměrný výsledek za danou skupinu oborů v ČR.

Výrazným problémem je vysoký počet žáků, kteří jsou na konci klasifikačního období nehodnoceni z důvodů, že nesplnili podmínky pro klasifikaci stanovené ve školním řádu (nedosáhli dostatečného počtu známek v jednotlivých předmětech, vysoká absence, neplnění zadaných úkolů apod.). Tito žáci konají tzv. náhradní zkoušku, např. z celkového počtu 116 žáků všech ročníků obou forem vzdělávání bylo ve školním roce 2016/2017 v 1. pololetí nehodnoceno 20 žáků, tj. 17,24 %. V případě neprospěchu umožňuje škola na žádost žáka opakování ročníku (ve školním roce 2015/2016 opakovalo ročník 12 žáků, ve školním roce 2016/2017 9 žáků).

Dalším výrazným problémem v hodnoceném období je vysoká fluktuace žáků v průběhu vzdělávání. Časté jsou případy ukončení vzdělávání v jeho průběhu z důvodu neprospěchu nebo nehodnocení, přerušení vzdělávání (obvykle ze zdravotních důvodů). Ve školním roce 2016/2017 ukončilo vzdělávání v průběhu roku 26 žáků, 10 žáků přerušilo studium. V průběhu školního roku zahájilo vzdělávání ve škole 10 žáků (přijetí, přestup). Poměrně časté jsou případy přijetí žáků do vyššího ročníku.

Z žáků, kteří nastoupili do 1. ročníku denní formy vzdělávání ve školním roce 2013/2014, úspěšně dokončilo studium ve školním roce 2016/2017 pouze 7,14 % žáků (tj. 1 žák z 16), v dálkové formě vzdělávání úspěšně dokončilo studium ve školním roce 2016/2017 14,28 % žáků (tj. 4 žáci z 28).

Podle možností a zájmů žáků škola realizovala celou řadu mimoškolních akcí, např. adaptační pobyty žáků, různé workshopy, účastní se projektů Škola bez stresu, Společenská odpovědnost, Brněnské dny pro zdraví, ve spolupráci s gymnáziem projektu Školní zahrada. V rámci kariérního poradenství uskutečňuje škola projekt Ze školy do práce, kdy žáky vede k jejich uplatnění na otevřeném trhu práce. Škole se podařilo v uplynulých letech díky úzké spolupráci s předními českými nakladateli, knihkupci a vybranými divadly v Brně vybudovat stabilní internetovou stránku BLoK – Blíže o kultuře. Přínosem je zejména prohlubování znalostí a dovedností žáků uplatnitelných jak u maturitní zkoušky, tak i v následujícím profesním životě.

Závěry

Hodnocení vývoje

- Změna vedení školy a obměna pedagogického sboru.
- Přesídlení školy do prostor zřizovatele vedlo ke zhoršení materiálních podmínek vzdělávání.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Dlouhodobá neúspěšnost žáků v průběhu vzdělávání a dlouhodobá vysoká hrubá neúspěšnost žáků u maturitní zkoušky.
- Chybějící analýza příčin neúspěšnosti žáků a nesystematické vyhodnocování účinnosti opatření přijatých vedením školy k eliminaci neúspěšnosti žáků v průběhu jejich vzdělávání a při jeho ukončování.
- Vysoká fluktuace externích učitelů a spojená výuka s žáky gymnázia s negativním dopadem na úroveň vzdělávání žáků.
- Výchovně-vzdělávací strategie uplatněné ve výuce nevedly v některých sledovaných hodinách k naplnění stanovených cílů.
- Vysoká omluvená a neomluvená absence žáků v denní formě vzdělávání a neúčinná opatření k jejímu snižování, vysoký počet žáků, kteří ukončují nebo přerušují vzdělávání v jeho průběhu.
- Přijímání uchazečů ke vzdělávání s nízkou úrovní jejich vstupních vědomostí.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Analyzovat příčiny neúspěšnosti žáků v průběhu vzdělávání a u maturitní zkoušky, přijímat účinná opatření nejen na úrovni vedení školy, ale i předmětových komisí a důsledně vyhodnocovat jejich naplňování.
- Stabilizovat pedagogický sbor (týká se zejména externích učitelů) a posílit další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblastech, které mohou mít dopad na kvalitu výuky a úspěšnost žáků u maturitní zkoušky.
- Vytvořit materiální a personální podmínky pro zefektivnění práce školního poradenského pracoviště, zaměřit se na práci s žáky s vysokou absencí a s ní většinou souvisejícím rizikem školní neúspěšnosti.
- Zohlednit v kritériích přijímacího řízení úroveň studijních předpokladů přijímaných uchazečů vzhledem k náročnosti oboru vzdělání ukončeného maturitní zkouškou.

Pro účely zvýšení dotací právnická osoba vykonávající činnost školy nedosahuje výsledků hodnocení požadovaných dle § 5 odst. 3 písm. b) zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Jihomoravský inspektorát, Křížová 22, 603 00 Brno, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.b@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Úplné znění zakládací listiny Střední školy KNIH, o.p.s. se sídlem Brno, Bzenecká 23 k 11. 10. 2013, ze dne 11. 10. 2013
2. Jmenování do funkce ředitelky Střední školy KNIH, o.p.s. se sídlem Brno, Bzenecká 4226/23, s účinností od 1. 8. 2013, ze dne 15. 7. 2013
3. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení, Druh školy: Střední škola, IZO: 048 513 423, tisk dne 13. 11. 2017
4. Výpis z rejstříku obecně prospěšných společností, vedeného Krajským soudem v Brně, oddíl O, vložka 2, tisk dne 13. 11. 2017
5. Smlouva o poskytování služby a spolupráci, uzavřená s Gymnáziem Globe, s.r.o., IČ: 25330365, ze dne 1. 8. 2013, včetně Dodatku ke smlouvě o poskytování služby a spolupráci, ze dne 1. 9. 2015 a 1. 9. 2017
6. Koncepce rozvoje Střední školy KNIH, o.p.s. na období let 2014 – 2017, ze dne 1. 1. 2014, v úplném znění
7. Výroční zprávy o činnosti a hospodaření za školní roky 2014/2015 až 2016/2017
8. SWOT analýza sestavená vedením Střední školy KNIH, o.p.s., Bzenecká 23, Brno, ze dne 30. 8. 2017
9. Analýza SWOT – leden 2017, Školské poradenské pracoviště Střední školy KNIH, o.p.s., Bzenecká 23, Brno
10. Zápis z jednání vedení Střední školy KNIH, Vyhodnocení maturitních zkoušek za období šk. roků 2013/2014 a 2014/2015, ze dne 30. 8. 2016; Pokyn ředitelky školy, ze dne 1. 9. 2016
11. Zápis z jednání vedení Střední školy KNIH, ze dne 30. 8. a 4. 9. 2017; Pokyn ředitelky školy, ze dne 1. 9. 2017
12. Evaluační dotazník (škola), Vyhodnocení dotazníkového šetření za šk. rok 2016/2017
13. Školní vzdělávací programy pro obor vzdělávání 66-43-M/01 Knihkupecké a nakladatelské činnosti vydané a platné pro školní rok 2017/2018
14. Přehledy odučených hodin za předmět, vedené za předměty a třídy: Základy přírodních věd, 1. K; Seminář z odborných předmětů, 4. K; Cvičení z nakladatelské činnosti, 3. K; Ekonomika, 3. K; Knihovnictví, 3. K
15. Školní řád pro žáky denního studia, č. j.: 538/2017, účinnost od 1. 9. 2017
16. Školní řád pro žáky dálkového studia, č. j.: 539/2017, účinnost od 1. 9. 2017
17. Výjimka zřizovatele na zvýšení počtu žáků ve třídě, ze dne 15. 5. 2017
18. Stálý rozvrh hodin platný od 20. 11. 2017, denní forma vzdělávání
19. Stálý rozvrh – platný od 20. 11. 2017 výchovné poradkyně
20. Statut školního poradenského pracoviště, ze dne 1. 11. 2016
21. Plány kontrolní činnosti na školní roky 2014/2015 až 2017/2018
22. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků 2015/2016 až 2017/2018

23. Plány hospitační činnosti vedené společně za Gymnázium Globe, s.r.o. a Střední školu KNIH, o.p.s. na školní roky 2015/2016 až 2017/2018
24. Personální dokumentace pedagogických pracovníků vedená ve školním roce 2017/2018
25. Plány osobního pedagogického rozvoje na školní rok 2017/2018, ze dne 23. 11. 2017
26. Záznamy z hospitací vedené společně za Gymnázium Globe, s.r.o. a Střední školu KNIH, o.p.s. na školní roky 2015/2016 až 2017/2018
27. Zápisy z jednání pedagogické rady vedené společně za Gymnázium Globe, s.r.o. a Střední školu KNIH, o.p.s. na školní roky 2014/2015, 2016/2017 a 2017/2018
28. Pokyn ředitele školy č. 1 ve školním roce 2017/18, ze dne 24. 8. 2017
29. Zápisy z jednání předmětových komisí (humanitní a cizích jazyků, přírodovědné a odborné) vedené ve školním roce 2014/2015 až 2017/2018
30. Školní matrika vedená v elektronické podobě ve školním roce 2017/2018
31. Třídní knihy všech tříd vedené ve školním roce 2017/2018, k termínu inspekční činnosti
32. Písemné práce z českého jazyka a literatury, anglického jazyka a matematiky za školní rok 2017/2018
33. Přijímací řízení Střední školy KNIH, o.p.s. – souhrnná dokumentace (kritéria přijímacího řízení a počty přijímaných uchazečů dle oborů, výsledky přijímacího řízení), pro školní roky 2013/2014, 2015/2016 až 2017/2018
34. Dokumentace k maturitní zkoušce oboru vzdělání SŠ KNIH, o.p.s. (Protokoly o výsledcích společné části maturitní zkoušky žáka, Přehledy výsledků MZ v řádném období jarního a podzimního zkušební období) vedená za školní roky 2014/2015 až 2016/2017
35. Závěrečná zpráva školního poradenského pracoviště za školní rok 2016/2017, nedatováno
36. Plán práce školního poradenského pracoviště školní rok 2017/2018
37. Minimální preventivní program pro školní rok 2017/2018
38. Plán kariérního poradenství školní rok 2017/2018, ze dne 6. 9. 2017
39. Plán výchovného poradenství pro školní rok 2017/2018, ze dne 6. 9. 2017
40. Zápisy z jednání výchovné komise vedené ve školním roce 2017/2018
41. Zápis z porady ŠPP a vedení SŠK ze dne 16. 11. 2017
42. Vyhodnocení individualizace ve výuce žáků se SVP ze dne 15. 11. 2017
43. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vedená ve školním roce 2017/2018
44. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami 2017/2018 – přehled, zpracováno k datu 3. 10. a 25. 10. 2017
45. Celkový přehled absence tříd ve školním roce 2016/2017 ze dne 21. 11. 2017
46. Dokumentace k bezpečnosti a ochraně zdraví ve škole vedená ve školním roce 2017/2018 ke dni inspekční činnosti
47. Dokumentace k hodnocení finančních podmínek školy za rok 2016
48. Zápis z jednání s ředitelkou školy, ze dne 23. 11. 2017
49. Tabulka: celkové výsledky maturitních zkoušek, jarní a podzimní zkušební období daného roku (řádný termín), ze dne 25. 11. 2017
50. Inspekční zpráva čj. ČŠIB-271/12-B, ze dne 26. 3. 2012
51. Protokol o kontrole, čj. ČŠIB-693/14-B, ze dne 23. 5. 2014

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Jihomoravský inspektorát, Křížová 22, 603 00 Brno, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.b@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Ing. Renata Boková, školní inspektorka

Ing. Renata Boková v. r.

Mgr. Eliška Birková, školní inspektorka

Mgr. Eliška Birková v. r.

Ing. Ilona Ptáčková, školní inspektorka

Ing. Ilona Ptáčková v. r.

Mgr. Renata Sedláková, školní inspektorka

Mgr. Renata Sedláková v. r.

Mgr. František Píštěk, kontrolní pracovník

Mgr. František Píštěk v. r.

Ing. Hana Šarounová, kontrolní pracovnice

Ing. Hana Šarounová v. r.

V Brně 5. 2. 2018

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Ing. Renata Skýpalová, ředitelka školy

Ing. Renata Skýpalová v. r.

V Brně 14. 2. 2018